

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-ниң Дээди
Совединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

КОМСОМОЛДУҢ РЕКОМЕНДАЦИЯЗЫ

СЭКП-ниң Программасында коммунизмниң калбак тургузушкунунун үзүндө хой-ниити организацияларының ролунун улам бедирин айткан. Комсомол база оларга хамаармыр. Комсомолду совет аныяктарының дайынчы авангарды, бодунуң идегелдиги курлавыры кылдыр партия көрүп турар. Бистик нийтиелдиги амыдыралының болгаш хөгжүлдизиниң бүгү чадаларында комсомол чүү-даа чүвөгө Коммунисттер партияны эдерер, ооң шынчы болгаш идегелдиги дузалачкычы болур чаңчылын ыдыктыг изадалап база ону үргүлчүлөп калган. Амгы үедө ВЛКСМ-де 23 миллион амык кижи баптап турар. Оларның хой кези амыкчылар, колхозчулар болгаш албан-хаанчылар. Комсомолчуларның 50 амык хуузу ортумак болгаш дээди эртем-билигилги.

Аныяктары бодунуң хүрээлелинге хаара тудуп, коммунисттерниң төлөпиги салгакчылары болурунга оларны бүгү тала-биле белетизери комсомол организацияларының хүндүлүг болгаш харысчалгалыг хүлээлгези болур. «Бодунуң чуртунуң аныяк салгалын өзүлүг коммунисттер, улуг Ленинниң көрө-чүңи телептиг уламчылаачкылары кылдыр кижиздеринден атык чугула, оон артык хүндүлүг сорулга комсомолга турбас» деп, ВЛКСМ ТН-ның байырлыг Пленумунга СЭКП ТН-ның Чингине секретары Л. И. Брежнев чугаалаан.

СЭКП-ниң XXIII съездинден 23 харга чедир аныяктарны чүгүле комсомолду дамчытыр партияга хүлээп алыр кылдыр донатаан. Республиккада дыка хой комсомол организациялары бодунуң кеңигинерин СЭКП кеңигинеге киреринге белетизер амыдылган элзэн экижиктен. 1968 чылда комсомол организациялары партияга кирер-биле 219 кижиге рекомендацияны берген. Комсомолдуң Бай-Тайга, Барыш-Хемчик, Каз-Хем, Олар районнары комсомолчулары партия кеңигинеге киреринге белетизер амыдылган төвөгө оларны Коммунисттер партияның, совет улустуң революшчу, дайынчы база күш-ажылчы чаңчыларынга кижиздер, херекти тургузуп, тодаргай амыдылгач кынал, рекомендацияны бээрин экижиткен.

СЭКП кеңигинеге кирериниң чуруму бүгүдөгө бир дөмей. Хүлээп алышкын партия организацияларының дайынчы аргалың, ооң идеялг болгаш организацик чаңгыс экин улам быжыглар ужурулг. Ынчангаш ВЛКСМ районнары, хоорому комсомолчуларга рекомендацияны бээрин шынчы көрүп, ооң шынарын экижидип, оны комсомол организациязының амыкчы чугула участко деп санап турар. ВЛКСМ-ниң Каз-Хем району Зинаида Петровна партияга кирери-биле рекомендацияны берген. Ол Сарыг-Сеп харылаа бедиринде амыдап турар комсомолчуларны баштыңы. Харылаа бедириниң үзүң чок амыкын хандырар, коллективте хой-ниити амыкын бедир деңгелег тургузар талазы-биле улуг амыкчылар оң чорудуп турар. СЭКП кеңигинеге кандидатна ону чоокта чаа хүлээп алган. «Октябрь 30 чылы» колхозтуң саанчы Любовь Чистукина, «Совет Тыва» совхозта туудукчулар бригаданың Зоя Сат дээш он-даа өскө мурнакчы комсомолчуларга ол райком рекомендацияны берген.

Комсомол организациялары партия кеңигинеге дамчыдып бээр комсомолчуларын шын шилип, кижиздилгелг болгаш организацик амыкчыларын янзы-бүрү хөвилерин болгаш аргаларын амыкчылар ужурулг. ВЛКСМ СЭКП-ниң курлавыры бо-пурунун, партия дугайында беседаларны чорудуп, хоочун коммунисттер-биле ужуражылгаларны организастаары чугула.

Бо амык хамаарышкан партия организациязының удуруталазында, дузанында база хамаарыш, эртен чылдың майда «Комсомолду удурут талазы-биле Красноярск крайның партия организацияларының амыкчыны дугайында» доктаалды СЭКП ТН-ы хүлээп алган. Ында бо амыкка улуг четпестер барын айткан. ТН-ның доктаалы — улуг ужу-дузалыг документ. Ында комсомолду удуртуунуң ленинчи принциптерин тодараткан.

Аныяктар ортузунга кижиздилгелг амыкын күштелдирер, комсомол организацияларында партияны өзекти быжыглар, комсомолдуң амык-херээ дээш коммунисттерни харысчалгалын бедир дугайында партияның XXIII съездининиң шийти-пирин чамдык партия организациялары кошок күүсөдип турарын ол доктаалда айткан. Республиккада 441 аныяк коммунисттер комсомол амыкында, оларның 119-зу ге организацик секретарылар болуп турар. Эртен чылга деңгээрге комсомол амыкында аныяк коммунисттерин саны 10 хуу өскөн.

Партияның удуруталазы-биле комсомол мадырлыг улуг орунтарын эртен. Ол чонун, партияны мурунга хүлээлгелг ыдыктыгы-биле күүсөткен. 9 миллион амык кижин СЭКП-ге комсомолду дамчытыр кирген. Ленинчи комсомол Коммунисттер партияның улуг идегелин шыңыдар, ооң дузалачкычы болгаш курлавыры хүлээлгезин мажн-даа күүсөдип шыдар.

Инкерттерниң сүткүр продуктулуун бедидериниң, төрүүр чүс инекке онааштыр бызаа алырын, чүс хойга онааштыр хураган алырын база бир хойдан кыргып алыр дүктү көвүдөдир талазы-биле 1968 чылда чоруткан конкурстун түңнелдериниң дугайында

Инкерттерниң сүткүр продуктулуун бедидериниң, төрүүр 100 инекке онааштыр бызаа алырын бедидериниң, неэден амыкчыларга чедир оларның динг деңгээл угааттырарының, төрүүр 100 хойга онааштыр хураган алырын болгаш хойдан кыргып алыр дүктү көвүдөдириниң талазы-биле республика конкурсуунун түңнелдерин Тыва АССР-ниң Министрлер Чөвүлели болгаш Облпрофчөвүлелде чугаалажып көргөш, конкурсука 1968 чылдың түңнелдерин-биле бирги черлерин элзээн дараазында амык-агыларын база бүдүрүлгелг мурнакчыларын Тыва АССР-ниң Министрлер Чөвүлели болгаш Облпрофчөвүлелиниң Хүдүлгө бижин-биле шаңчалап:

Каз-Хем районда «Бүрүн» совхоз.
Бий-Хем районда «Өк» совхоз.
Монгуш Шериг-оол Комбужакович — «Чыраа-Бажы» совхоз.
Ондар Шортан Мускуйевна — «Сүт-Хол» совхоз.
Готкин Николай Иванович — «Өк» совхоз.
Янтулова Юлия Гавриловна — «Межерей» совхоз.
Левина Александра Байкара — «Өк» совхоз.
Сат Хергей Шойдуновна — «Өк» совхоз.
Соснык Орланмай Тюлюшев — «Өк» совхоз.
Оюн Тооатма Сюрюновна — дуржулга станциясы.

1969 ч.
АПРЕЛЬ
16
СРЕДА
№ 80 (7936).

Өртээ 2 көп.

ЧАРЫШТЫҢ ТИЛЕКЧИЛЕРИ

1969 чылдың бирги кварталында мал ажымында амык продуктуларын бүдүрүшкын болгаш садарының талазы-биле социалисттер чарыштын түңнелдиги. СЭКП обкомунун бюрору, Тыва АССР-ниң Министрлер Чөвүлели болгаш Облпрофчөвүлел республиканың колхозтарының болгаш совхозтарының күрүнеге мал продуктуларын садарының планын чедикшииниң күүсөткөни демдегелде.

706 тонна сүтү, 517 тонна этти пландан ажыр саткан инйикте, сүт садарының планын 124,4 хуу, эттиги 127,6 хуу күүсөткен.

Күрүнеге сүт, эт садарының квартал планын ажыр күүсөткен Олар районунун амык-ишчилери эки түңнелдерин чедип алган. Район сүт садарының планын 120 хуу, эттиги 106 хуу чедирин инйикте сүт садарын 70,2 хуу, эттиги 28,3 хуу көвүдөткен, бир шенке онааштыр саалдамын үш каттап угааттырган. Эртен чылга бодарга малдың баш санының хараары ээжээл.

Күрүнеге мадан амык продуктуларын садарының болгаш өдү бүдүрүшкын талазы-биле Каз-Хем районунун амык-агылар эки көрүтүлгелерин чедип алган.

Ооң-биле чергелештер республиканың чамдык районнары эт, сүт бүдүрүшкын база күрүнеге садарының ээжээлден деп, СЭКП обкомунун бюрору, Министрлер Чөвүлели, Облпрофчөвүлел демдегелде. Таңды районунун амык-агыларын продукция бүдүрүшкын талазы-биле бар артарын чедип амыкчылар, инекке онааштыр сүт саалдамын 99 кг күдүлгелериниң түңнелдиге 376 тонна сүтү, чедир албаа, мыймыг бода мал ийн каттап хараачылыг болган. Эртен чылдың бо үзүлгүн деңгелегте бодарга Бий-Хем районунун амык-агыларын база күдү деңгелегте амыкчылар. Эт, сүт бүдүрүшкын дыка ээжээлген. Малдың олуп хараары эртен чылдан көвүдөт. Ынчангаш баш саны кудулаан.

Тес-Хем, Монгуш-Тайга, Бай-Тайга, Чоюн-Хемчик, Тою болгаш Эрапи районунун күрүнеге эт, сүт садарының квартал планын күүсөткөн.

СЭКП обкомунун бюрорунун, республиканың Министрлер Чөвүлели болгаш Облпрофчөвүлелиниң ДОКЛАТКАНЫ бола:

1. 1969 чылдың бирги кварталының түңнелдиге мадан амык продуктуларын көвүдөткөн, малдың баш санының олуп хараар чоругу ээжээлген, күрүнеге эт, сүт садарының планын ажыр күүсөткен Олар району (СЭКП районунун сандары эш Шүзү, райүүсөөм дараа эш Сал, каа амык-агыларын бүдүрүшкын өргөлдүлгүн мадальдык деп СЭКП обкомунун, Тыва АССР-ниң Министрлер Чөвүлели болгаш Облпрофчөвүлелиниң планчир Кызыл ту-гу-биле кады 300 рубль түңнүг аны шаңчалап тымыскап.

2. Мал кыштаггадымыкын чедикшииниң доозар дээш амык-агы бүдүрүшкын күженишкын амыкчыларын, сүт саалдамын көвүдөткөн, неэмеде деңгел амыкчылар чедирин тып, кыргыдамы чедирин чок организастыг эртен чылдан чамдык септирилген эки организастарын СЭКП райкомнарыга, райүүсөөмнарга, бүдүрүшкын эртен-деринге болгаш чер-черде партия организацияларыга, амык-агыларын удуруттуларынга даандырган. Мадаан амык продуктуларын бүдүрүшкын болгаш күрүнеге садарын хуузаа бетиңе күүсөдир дээш сандарлар, фермалар, бригадалар, колхозтар, совхозтар болгаш районнар арамынга социалисттер чарышты улам калбаттырын айткан.

16200 тонна, чандык чылдыг үзүлгүн 1329 тонна чедир. Бир га сугаттыг черден 16 центнер дүктү, сугат чок черден 10 центнер дүктү алыр деп, инти совхозтуң социалисттер хүлээлгезинге кирген.

Ам бо хүнерде бугаларын суун бадарып эгезаан, механикаторларын хову туралары септеттиген. Ховулар-же өдөстү сөөртүп турар.

Техника септелгезинге болгаш мал кыштаггадымыкын-га боттандырыныг совхоз-туң таражыларында, механикаторларын улуг күженишкын негеттенир.

Бо улуг хүлээлгелерин күсөдир дээш, совхозтуң дирекциясы, партия, комсомол организациялары, амыкчыны комитет чакырылган чорудар тускай хемчеглерин амыкчы кылган. Совхозтуң бүгү сугаттыкчыларын семинар эрттирген. Ооң соонда совхозтуң бүгү механикаторларын хураал эрттирген.

Хураалга механикаторлардан амыкка, сандар эртенчелер, бригадалар, агрономнар, үчүткиттер кирешкен.

1969 чылда сугаттыкчыларын, механикаторларын күжү-биле совхоз тараа бүдүрүшкын 4429 тонна, картофкады 1125 тонна, силос аймаан

дугаарында кирген болгай. Совхозтуң амыкчыларын суб-ботник хүнүнде хову тураларын улам экижидир септеп, Индик. Ам хемчеглерин үлгүн бугаларын дөзүгө даш тап, ууңу аптаан. Субботниктиң кирешкелери совхоз деңгээлинде 7 сугаттыкчы чаагай-житкан. Түңнелдиге 2063 рубльдин ижи бүткен.

Мал септир «Тыва» совхозтуң Хондорей садыры 15 тонна дем-дест чып, 30 кубометр олар мышты хан тургускан. 42 тонна өдөстү тарылга шөдүндө апарып токуптаан, 135 га черин сугаткан. Ол хүн 9 трактор, 20 автомашина мобилдизастыган. Ынчангаш совхозтан интигил-биле 855 рубльдин. Чыргакы көдө Совед 245, Хорум-Данын 210 рубльдин амыкты түс бүтү бүдүргөн.

«Сүт-Хол» совхозтуң таражылары чер сугаттыгызынче, ышкы базарымыкыныче бо чылда республикада бир-ле

дугаарында кирген болгай. Совхозтуң амыкчыларын суб-ботник хүнүнде хову тураларын улам экижидир септеп, Индик. Ам хемчеглерин үлгүн бугаларын дөзүгө даш тап, ууңу аптаан. Субботниктиң кирешкелери совхоз деңгээлинде 7 сугаттыкчы чаагай-житкан. Түңнелдиге 2063 рубльдин ижи бүткен.

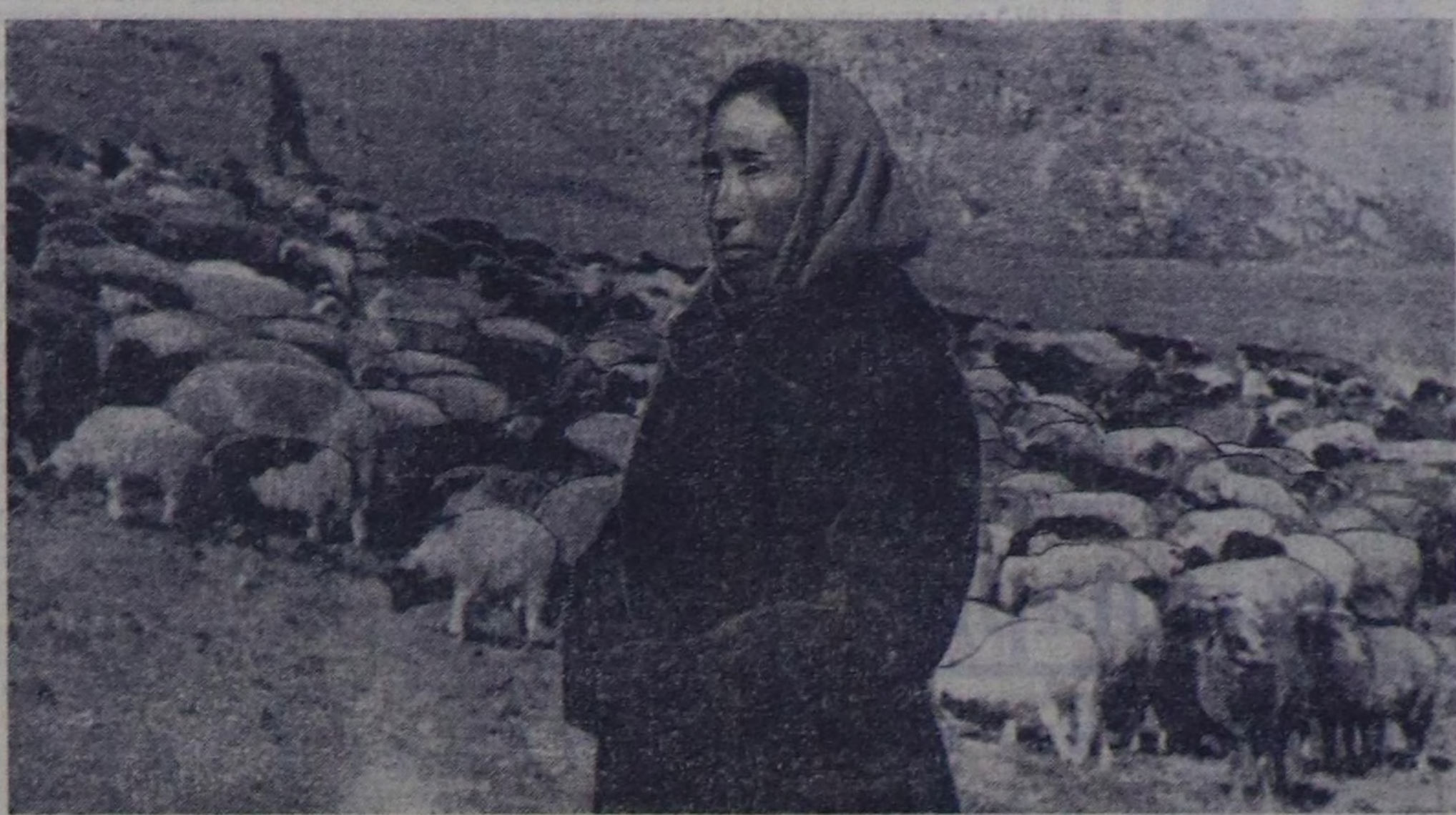
Мал септир «Тыва» совхозтуң Хондорей садыры 15 тонна дем-дест чып, 30 кубометр олар мышты хан тургускан. 42 тонна өдөстү тарылга шөдүндө апарып токуптаан, 135 га черин сугаткан. Ол хүн 9 трактор, 20 автомашина мобилдизастыган. Ынчангаш совхозтан интигил-биле 855 рубльдин. Чыргакы көдө Совед 245, Хорум-Данын 210 рубльдин амыкты түс бүтү бүдүргөн.

«Сүт-Хол» совхозтуң таражылары чер сугаттыгызынче, ышкы базарымыкыныче бо чылда республикада бир-ле

дугаарында кирген болгай. Совхозтуң амыкчыларын суб-ботник хүнүнде хову тураларын улам экижидир септеп, Индик. Ам хемчеглерин үлгүн бугаларын дөзүгө даш тап, ууңу аптаан. Субботниктиң кирешкелери совхоз деңгээлинде 7 сугаттыкчы чаагай-житкан. Түңнелдиге 2063 рубльдин ижи бүткен.

Мал септир «Тыва» совхозтуң Хондорей садыры 15 тонна дем-дест чып, 30 кубометр олар мышты хан тургускан. 42 тонна өдөстү тарылга шөдүндө апарып токуптаан, 135 га черин сугаткан. Ол хүн 9 трактор, 20 автомашина мобилдизастыган. Ынчангаш совхозтан интигил-биле 855 рубльдин. Чыргакы көдө Совед 245, Хорум-Данын 210 рубльдин амыкты түс бүтү бүдүргөн.

«Сүт-Хол» совхозтуң таражылары чер сугаттыгызынче, ышкы базарымыкыныче бо чылда республикада бир-ле

№ 2 хойжу бригаданың мурнакчы малчыны Хомушку Далай өлдүгү боламы. Хойжу сүтү кирип, амык чорук-кан. Аалда чакы дышталыпкан эртерин келген өөр-никчи уруглары, эңир чылын ортумак школа дооскан, ам ада-пезинде дузалалын турар саманчик Энерма, оонун ээни Эней Ходуева аркан. Аалдан ырак жисте калбаа маэстич хүнээректин талазында хойаар чаттыла берген ооттаан чорлар. Хойуң деңгелегиз кошокчаан, шымырак Төрүүр 100 хойга онааштыр 100 хураганы менди камгаалп алган.

Эней Хомушку аныяк чорааш, арава, комсомол амыдыралыга идегелгип киржин, хой-ниити даалгаларын идекпей-

лиг күүсөдир чорааш. Ооң мычаардагы дадыгымыкын ам-даа хөвөр аркан. Суурдан ыракта чурттан арава, чаа чүдүлгелерин сокуртап, эки чүвени хойжу бригадага негеттеринге киржин, ону боду-ла эгезей бээр. Эней Ходуева Хомушкунуң организацик мөзүлү үлгөзөп, бригаданың кеңигинерин ону суур Соведниң депутаттыга сойган. Идегелди шыңызы — Энейни өөрүшкү.

ЧУРУКТА: хойжу Эней ХОМУШКУ.

«Большевик» колхоз, Барыш-Хемчик район.

Тыва АССР-ниң Министрлер Чөвүлелинде

Көдээ амык-агыда мергежилдиг күш-ажылга херээженнерни кириштирер дугайында

Көдээ амык-агыда мергежилдиг күш-ажылга херээженнерни кириштирер дугайында айттыртын Тыва АССР-ниң Министрлер Чөвүлелине чугаалажып көргөш, чогуур доктаалды хүлээп алган.

Көдээ амык-агыда мергежилдиг күш-ажылга херээженнерни кириштирер талазы-биле Тыва АССР-ниң Көдээ амык-агы министрствозунуң болгаш Күш-ажыл курлавырларын амыкчыларын талазы-биле эргелдиг амыкчы кылган хемчеглерин чүдүлүп деп көргөн.

Моон алаанда чүдүлгелерин райүүсөөмнарга, көдээ амык-агының районнар эргелдеринге, колхозтарының болгаш совхозтарының удуруттуларынга хүлээткен.

Херээженнерни трактористтер-машинисттер, мал фермаларының механикаторлары, чиник автомашиналарга болгаш 2,5 тоннаны чүктөөр машиналарга чолаачылар, электромонтерлар, септелге амыкчылар болгаш туудукчулар кылдыр, мергежилдиг күш-ажылга кириштин хандырар турар практиктик хемчеглерин амыкчы кылдыр, а ол мышак көдөзүн профессионал-техниктиг училдизелеринче, автошколаже, айттыркан мергежилдериниң база тускай эртемнерин талазы-биле Түранның деэстиктер школаның өөр-дири-биле херээженнерни чорударын дыка көвүдөдириниң талазы-биле хемчеглерин бир ай хуузаа иштинге колхоз болгаш совхоз бүрүзүнге амыкчы кылдыр; кижин олур-

рар сандайы, кабиназы, хөдөдирериниң база башкарарынын тургузуу эне-бо-базырангайжыттыгын көдээ амык-агы машиналарын, а ол мышак чиник автомашиналарын, 2,5 тоннаны чүктөөр чүкчү автомобильдерин бирги ээлгеге херээженнерге бээрин хандырар.

Делгем мергежилдин тракторист-машинист кылдыр өөрдири-биле херээженнерни болгаш уругтарын калбаа-биле хүлээп алырын хандырарын Кызылдан болгаш Балгасынның көдээ профессионал-техниктиг училдизелериниң директорларына хүлээткен.

Амык-агыларын чорутканын өзүгаар колхозтардан болгаш совхозтардан херээженнерни автошколага хүлээп алырын 1969 чылдан эгезаан организастарын «Тываавторурткан» каттыжымыкынынга хүлээткен.

Херээженнерни мергежилдиг күш-ажылга кириштирериниң талазы-биле улуг организастары амыкчы кылдыр көдээ амык-агының эргелдери, амык-агыларын удуруттуларын болгаш тускай эртемнерин калбаттып чорудар ужурут. ССРЗ-ниң Министрлер Чөвүлелиниң 1969 чылдың январь 14-теги доктаалы-биле көдээ амык-агының херээжен амык-ишчилеринге тургускан чингелелериниң дугайы оларның кижин бүрүзүнге дындалган турар херек.

БҮРҮН БЕЛЕН

Улуг-Хем районда «Күш-ажылдың хостуу» совхозтуң механикаторлары чакы хову амыкчыларын кыска хуузаада эки шынарлыг доозар дээш «Улуг-Хол» совхозтуң таражылары социалисттер чарыш-делерин бадылап доктааткан. Механикаторлар арамында чарышты 5 хонгап түңнөп, чиник нормазын ажыратып 10-дан 25 рубль чедир шаң-наарын мыда айткан.

Бо хүнерде экижирген кижинге 5 агрегат бүрүп белеп.

Кижин күш-ажылы-биле күштүг

Апрель 12-де Чоюн-Хемчик районунун бүгү деңгээлдеринге ленинчи субботниктиң 12500 кижин үнгөн. Чадаана хоорай-га, субботниктиң кыргыччыларын 3500 кижин 25 муу рубльдин амыкын бүдүргөн. Хоорай, суурлар, хойжу бригадаларга, сүт-бараан фермаларына амыкчы чок ою-ла, черлерин чаагайдылганынга амыкчылар.

«Чыраа-Бажы» совхозтан субботниктиң үлгүнчү 70 кубометр олар мышты хан тургускан, 42 тонна өдөстү тарылга шөдүндө апарып токуптаан, 135 га черин сугаткан. Ол хүн 9 трактор, 20 автомашина мобилдизастыган. Ынчангаш совхозтан интигил-биле 855 рубльдин. Чыргакы көдө Совед 245, Хорум-Данын 210 рубльдин амыкты түс бүтү бүдүргөн.

«Сүт-Хол» совхозтуң таражылары чер сугаттыгызынче, ышкы базарымыкыныче бо чылда республикада бир-ле

дугаарында кирген болгай. Совхозтуң амыкчыларын суб-ботник хүнүнде хову тураларын улам экижидир септеп, Индик. Ам хемчеглерин үлгүн бугаларын дөзүгө даш тап, ууңу аптаан. Субботниктиң кирешкелери совхоз деңгээлинде 7 сугаттыкчы чаагай-житкан. Түңнелдиге 2063 рубльдин ижи бүткен.

Мал септир «Тыва» совхозтуң Хондорей садыры 15 тонна дем-дест чып, 30 кубометр олар мышты хан тургускан. 42 тонна өдөстү тарылга шөдүндө апарып токуптаан, 135 га черин сугаткан. Ол хүн 9 трактор, 20 автомашина мобилдизастыган. Ынчангаш совхозтан интигил-биле 855 рубльдин. Чыргакы көдө Совед 245, Хорум-Данын 210 рубльдин амыкты түс бүтү бүдүргөн.

«Сүт-Хол» совхозтуң таражылары чер сугаттыгызынче, ышкы базарымыкыныче бо чылда республикада бир-ле

дугаарында кирген болгай. Совхозтуң амыкчыларын суб-ботник хүнүнде хову тураларын улам экижидир септеп, Индик. Ам хемчеглерин үлгүн бугаларын дөзүгө даш тап, ууңу аптаан. Субботниктиң кирешкелери совхоз деңгээлинде 7 сугаттыкчы чаагай-житкан. Түңнелдиге 2063 рубльдин ижи бүткен.

Мал септир «Тыва» совхозтуң Хондорей садыры 15 тонна дем-дест чып, 30 кубометр олар мышты хан тургускан. 42 тонна өдөстү тарылга шөдүндө апарып токуптаан, 135 га черин сугаткан. Ол хүн 9 трактор, 20 автомашина мобилдизастыган. Ынчангаш совхозтан интигил-биле 855 рубльдин. Чыргакы көдө Совед 245, Хорум-Данын 210 рубльдин амыкты түс бүтү бүдүргөн.

«Сүт-Хол» совхозтуң таражылары чер сугаттыгызынче, ышкы базарымыкыныче бо чылда республикада бир-ле

Мурнакчылар

Чоюн-Хемчикте СЭКП-ниң XXII съездин аттыг совхозтуң хойжуларын Монгуш Лопсан-Доржу биле Донгак Сүндү-оол олар В. И. Ленинниң торуттугун хүндүлөп бээр 100 чылдың юбилейинге ба-за Совет Тываның 25 чыл онуга алаар бо-дурган бүгү ууусу со-циалисттер чарышка кирешкен, эки түңнелдерин бээр турар.

Лопсан-Доржу, каа-ды Бойдууза-биле 1963 чылдан бээр интигил мажн остуруп келген. 1968 чылда төрүүр 100 хойга онааштыр 108 хураганы алган.

Хар болгаш соон уууг, дошкун кыштар тургузаар боор чүвө. Ынчангаш-да бо кыш амыкчыны берге киш көрбөс мен. Эртен чылын бодунуң күжү-биле 10 амык-тонна септенгил белек-ке, кыштыгыны хына-чалыг септен ал, оларны кыш айларында малаптыг хузааган, ажыглап кедим. Ынчангаш бистик кодапта харыксырар баксырар, арган-дорган хой чок. Төрүтүгүн чаш хура-ганар шунту менди-деп, Лопсан-Доржу чугаалады. Малга эки алаалганы хандырар турган, 100 Лопсан-Доржу 100 хойдан на 110 хураганы, хой бүрүзүнде 2,5 кг дүктү алырын хүлээген. Ооң соонда төрүүр 300 баш хой бар.

Бирги кварталда хойжуларын чарыжыга ол шыга-раан. Төрзөн 303 хойдан 338 хураганы менди алган. Хойжунаа каады М. Бойдууза 338 хураганын сакман-штыктер чокка боду амырар доруктурган.

М. Лопсан-Доржунун кодамында чаш хура-ганнарын ажаалажы эки. Төрүтүгүн хура-ганнарын 100 хойга онааштыр санаарга, 100 амык турар.

Автомашина сугну доктаалмап эккен тура-рында хойуң

Ш Ы Н

